

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

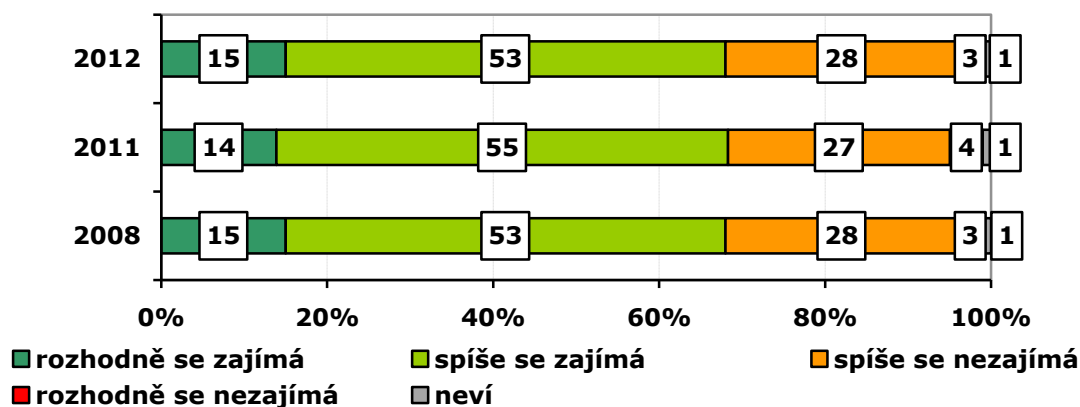
Názory veřejnosti ohledně šetrného chování k životnímu prostředí – květen 2012

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v12-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. 5. – 14. 5. 2012</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1042</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.38, OE.39, OE.2</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>11. července 2012</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Paulína Tabery</i>

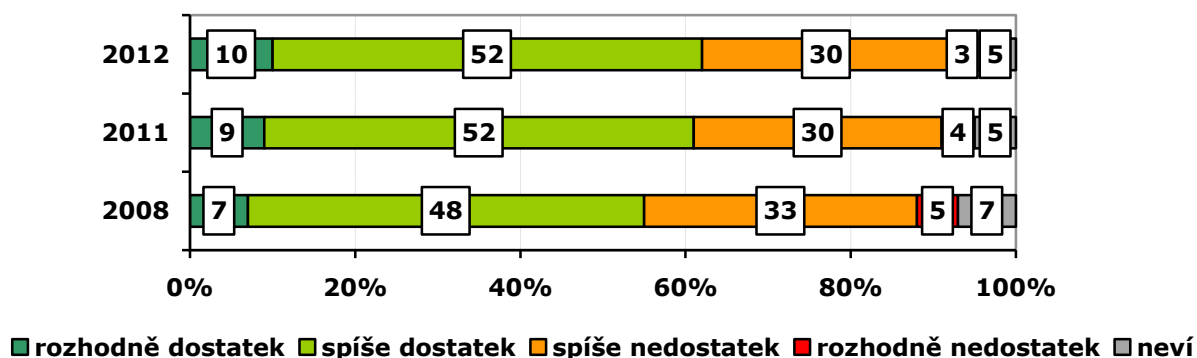
V květnu 2012 CVVM v rámci svého šetření zkoumalo postoje české veřejnosti k životnímu prostředí. Do tohoto bloku byly zařazeny také otázky týkající se šetrného chování k životnímu prostředí, konkrétně zda občané mají zájem a dostatek informací, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí. Další otázka směřovala na frekvenci environmentálně šetrných aktivit domácností.

Zájem o informace, jak být šetrný k životnímu prostředí, projevují zhruba dvě třetiny občanů (68 %), přičemž 15 % deklaruje poměrně silný zájem. Necelá třetina obyvatel starších 15 let se naopak o tyto informace nezajímá. Jak je vidět z časového srovnání, jedná se o velmi stabilní postoj.

Graf 1. Zájem o informace, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí¹ (v %)

V případě zájmu o poznatky, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí, hraje zásadní roli vzdělání a životní úroveň. Čím vyšší je dosažené vzdělání, tím častěji lidé projevují zájem o tento druh informací. Zrovna tak se zvyšuje podíl lidí zajímajících se o poznatky, jak být šetrný k životnímu prostředí, společně s tím, čím lépe respondenti hodnotí svou životní úroveň.

O tom, že má dostatek informací, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí, jsou přesvědčeny přibližně tři pětiny (62 %) populace starší 15 let. Na druhou stranu, třetina lidí pociťuje nedostatek informací o ohleduplném přístupu k životnímu prostředí.

Graf 2. Hodnocení dostatku informací, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí² (%)

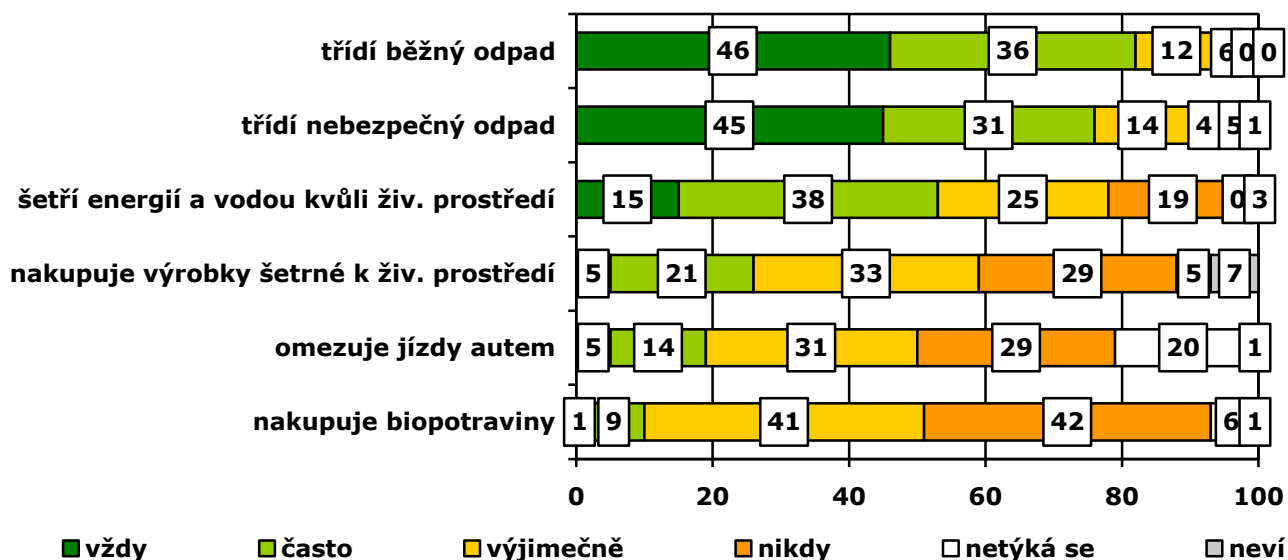
¹ Znění otázky: „Zajímáte se o informace, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí?“ Varianty odpovědí: rozhodně se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, rozhodně se nezajímáte.

² Znění otázky: „Máte dostatek či nedostatek informací o tom, jak se šetrně chovat k životnímu prostředí?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

Hodnocení dostatku informací o šetrném přístupu k přírodě zřetelně souvisí se zájmem o tyto poznatky. Lidé, kteří se podle svých slov zajímají o šetrné postupy vůči životnímu prostředí, výrazně častěji deklarují dostatek informací o této problematice. Podobně jako u předešlé otázky i v případě dostatku informací o ohleduplném chování k životnímu prostředí mají lidé s vyšším dosaženým vzděláním, maturitou nebo vysokou školou častěji dostatek informací ve srovnání s těmi se základním vzděláním a vyučenými. Také občané s dobrou životní úrovní o něco častěji deklarují dostatek informací.

Další otázka byla zaměřena na každodenní provoz domácnosti. Dotazovali jsme se na třídění odpadů, šetření vodou a energiemi, nakupování a omezování jízd autem. Z nabídnutých forem chování ohleduplného k životnímu prostředí je dle deklarací občanů v jejich domácnostech nejčastější třídění odpadu, 82 % dotázaných uvedlo, že *vždy* nebo *často* třídí běžný odpad; ke třídění nebezpečného odpadu se hlásí zhruba tři čtvrtiny občanů. Méně již lidé z důvodu ochrany životního prostředí šetří vodou a energiemi – k tomu se hlásí přibližně polovina obyvatel (53 %). Přibližně čtvrtina (26 %) nakupuje výrobky šetrné k životnímu prostředí. Zhruba pětina občanů omezuje kvůli životnímu prostředí jízdy autem (19 %) a desetina nakupuje biopotraviny.

Graf 3. Chování domácností ohleduplné k životnímu prostředí³ (%)

Tabulka 1 přináší časové srovnání let 2002 až 2012. Od roku 2002 stoupal počet lidí, kteří třídí běžný a nebezpečný odpad, tento růst se ale již v podstatě zastavil. V posledních letech k žádným výrazným změnám v chování ohleduplném k životnímu prostředí nedošlo. Změna mezi lety 2005 a 2006 u položky *omezuje jízdu autem z důvodu ochrany životního prostředí* je způsobena rozšířením škály odpovědí o variantu *netýká se*.

³ Znění otázky: „Pokud jde o Vaši domácnost: a) odevzdáváte, třídíte nebezpečný odpad, b) třídíte běžný odpad, c) nakupujete biopotraviny, d) řídíte se při nákupu výrobků (např. pracích prášků) tím, zda jsou šetrné k životnímu prostředí, e) omezujete jízdy autem z důvodu ochrany životního prostředí, f) šetříte energiemi a vodou z důvodu ochrany životního prostředí?“. Varianty odpovědí: *vždy*, *často*, *výjimečně*, *nikdy*.

Tabulka 1. Chování domácností – časové srovnání (%)

	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011	2012
	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
třídí běžný odpad	56/42	67/32	74/24	76/23	78/21	81/18	80/18	82/18	82/18
třídí nebezpečný odpad	57/36	70/26	72/24	71/18	72/20	71/21	75/19	74/22	76/18
šetří energií a vodou kvůli živ. prostředí	40/56	42/54	46/50	48/46	53/44	48/48	47/50	49/48	53/44
nakupuje výrobky šetrné k živ. prostředí	43/44	26/61	31/56	32/54	34/55	29/59	29/61	27/64	26/62
omezuje jízdy autem	16/75	15/76	18/73	17/57	15/57	12/61	13/64	17/65	19/60
nakupuje biopotraviny	--	--	--	--	--	12/82	11/85	12/85	10/83

Pozn.: Plus označuje součet odpovědí „vždy“ a „často“, mínus součet odpovědí „výjimečně“ a „nikdy“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“, od roku 2006 rovněž „netýká se“.

Podrobnější analýza ukázala, že chování ohleduplné k životnímu prostředí deklarují spíše lidé s vyšším, zejména vysokoškolským vzděláním. Týká se to jak třídění všech druhů odpadů, tak i nakupování biopotravin a výrobků šetrných k životnímu prostředí. Rozdíly z hlediska životní úrovně se týkají především nakupování, ať biopotravin, nebo výrobků šetrných k životnímu prostředí. Lidé deklarující špatnou životní úroveň častěji uvádějí, že nikdy nenakupují biopotraviny nebo šetrnější výrobky.

Rozdíly mezi pohlavími se také ukázaly právě u nakupování výrobků šetrných k životnímu prostředí a biopotravin. Častěji takové chování deklarují ženy, což souvisí i s jejich rolí v domácnosti, když jsou to právě ženy, které mají na starost nákup potravin a zboží obecně. Podobně i z hlediska věku se projevily rozdíly v nakupování výrobků šetrných k životnímu prostředí a biopotravin. Tyto činnosti v menší míře deklarují lidé starší 60 let. V této věkové skupině se rovněž častěji objevilo šetření energiemi, ovšem svou roli zde (přes směřování otázky na ochranu životního prostředí) může sehrát i horší ekonomická situace této skupiny lidí.